

MENKUL KIYMETLEŐTİRME

Prof. Dr. Güven SAYILGAN
Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakóltesi
İŐletme Bölümü Muhasebe-Finansman
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

EURO TAHVİL PIYASALARI

FİNANS DÜNYASINDA EURO

- * Avrupa Para Birliği'ne üye ülkelerin hür iradeleriyle kendi ulusal paralarından vazgeçerek kabul ettikleri **ortak para birimine “euro”** denir.
- * Euro'ya geçiş ile birlikte ülkeler arasında kur riskinin ortadan kalması sonucunda
  - * Uluslar arası pazarlarda rekabet artışı
  - * Mal ve hizmet üretiminde maliyet düşüşleri

EURO'NUN TAHVİL BENCHMARKLARI

- * Euro'yu kabul eden ülkelerin finansman sağlamak için ihraç ettikleri tahvillerin maliyetleri farklıdır. Çünkü;
  - * Ülkelerin ratingleri
  - * Borçların likiditeleri farklıdır.
- * Başta Alman ve Fransız tahvilleri olmak üzere getiri eğrisinin her vadesinde likit olabilen ülke tahvillerinin kombinasyonu alınarak euro tahviller için en uygun tahvil benchmarkı oluşturulabilmektedir.

ULUSLAR ARASI TAHVİL FİNANSMANI

- * Finansal piyasaların temel işlevleri:
  - * Piyasalarda el değıştiren finansal varlıkların fiyatının oluşmasını sağlamak,
  - * Piyasaya likidite sağlamak,
  - * İşlem maliyetlerini (arama + bilgi edinme) minimize etmek.
- * Tahvili çıkartan devlet ya da şirketin bağlı bulunduğu ülke dışında **yabancı bir ülkede** işleme sunulan tahvillere “uluslar arası tahviller” denir.

Uluslar Arası Tahvil Piyasalarının Sınıflandırılmasında Baz Alınan Bazı Kriterler:

- Tahvilin hangi para biriminden çıkarıldığı,
- Hangi ülkede ihraç edildiği,
- Hangi ülkelerin borsalarında kote edildiği,
- İhraççının hangi ülkeden olduğu,
- Yatırımcıların hangi ülkeden olduğu,
- İhraca lider olarak aracılık eden kuruluşun hangi ülkeden olduğu,
- Belgelemenin ne olduğu (Euro mu, Ulusal mı olduğu)
- İhracın hangi ülkenin kanunlarına tabi olarak yapıldığı,
- Faiz gelirlerinin ödenmesinde hangi ülkenin kanunlarının uygulanacağı

Uluslar arası
tahviller

Yabancı tahviller
(yabancı bir ülke aynı
para birimi)

Euro tahviller
(yabancı bir ülke farklı
para birimi)

Yabancı Tahviller

- Özel olarak isimlendirilen bazı yabancı tahviller:

- ABD'deki yabancı tahviller → Yankee Tahvil
- Japonya'daki yabancı tahviller → Samurai Tahvil
- İngiltere'deki yabancı tahviller → Bulldog Tahvil
- Hollanda'daki tahviller → Rembrandt Tahvil
- İspanya'daki tahviller → Matador Tahvil

Türkiye’de uluslar arası tahvil ihraç süreci:

1. Para birimi, vade ve ihraca aracılık edecek kuruluşlara karar verilerek kamuoyuna duyurulması
2. Yatırımcı taleplerinin toplanması
3. İhracın fiyatlandırılması
4. Yatırımcılara tahsisatın gerçekleştirilmesi

EURO TAHVİL NEDİR?

- * Hükümet veya şirketlerin, kendi ülkeleri dışında kaynak sağlamak amacı ile, yabancı para biriminden satışa sundukları, genellikle uzun vadeli olan borçlanma araçlarına “eurobond” denir.
- * Ülkeler için eurobondlar dış borçlanma senetleridir.

Eurobondun Özellikleri:

- * Genellikle uzun vade
- * Kupon ödemeleri USD cinsinden tahviller için 6 ayda bir ve euro cinsinden tahviller için yılda bir
- * Vade içerisinde nakde çevrilebilme
- * İşlem tarihi +3 işgünü valörlü
- * İkincil piyasalarda faiz oranları düşerse eurobondun değeri yükselir ve vade tarihinden önce satılırsa fazla getiri elde edilir.

Neden Eurobond?

- Düzenli nakit akımı
- Yüksek likidite kaynağı
- Sistemik riski azaltma imkanı
- T.C Hazine Müsteşarlığı garantisi
- Vergi avantajı
- İşlem masrafı olmaması

Eurobond Kavramları:

- * Temiz Fiyat
- * Kirli Fiyat
- * Birikmiş Faiz
- * Nominal Değer

Kupon Faiz Oranı, Getiri ve Vergilendirme

- * Kupon faiz oranı sabittir.
- * Vade sonuna kadar elde edilen bir tahvil için getiri, satın alma tarihindeki satış fiyatı üzerinden ve kupon faiz tutarlarına karşılık gelen getiridir.

Kupon Faiz Oranı $\neq$ Getiri

- * Vergilendirme beyan usulü ile olduğundan vergi avantajı söz konusudur.

Eurobond Çeşitleri

Düz Tahviller

**1000\$
değerinde ve 15
yıl vadeli
**vade X
iskonto oranı

Dalgalı Borç Senetleri

**LIBOR faiz
oranı ve
ortalama 5-7
vade
**genel alıcı
profili bankalar

Konvertibl Tahviller

** tahvili, ihraççı
firmanın pay
senetlerine
dönüştürülebilir
** öz sermaye
artırabilme

Birden Fazla Para Br. İçeren Tahviller

**farklı
birimlerde
kupon ödemesi
ve itfa imkanı
** bazen vade
içerisinde para
birimini
değiştirebilme

Euro Tahvil Piyasalarının Tarihi

- * Parasal birliğin ardından birçok Avrupa ülkesi yurt içi yatırımlara yönelmiş, yabancıların borçlanmalarına sınırlamalar getirilmiş ve euro tahvil piyasalarının temeli atılmıştır.
- 1969: Uluslar Arası Tahvil Satıcıları Birliği Kurulmuş
- 1989: ilk euro tahvil ihracı (Dünya Bankası, 10 yıl vade, tutarı 1,5 milyar ABD doları)

Piyasanın Genel Yapısı

Yönetici(öncü)
Banka

Tahvilin işlem
gördüğü ülke
temsilcisi
banka/kişi

Tahvilin işlem
gördüğü ülke
temsilcisi
banka/kişi

.....

Tahvilin işlem
gördüğü ülke
temsilcisi
banka/kişi

- * **Yüklenimciler:** (çeşitli ülkelere mensup ticaret ve yatırım bankaları~konsorsiyum/kredi sendikasyonu + aracı menkul değer firmaları)

Tahvilin aynı anda farklı piyasalara arzı ve tahvile taleplerin ortak bölgede toplanması

- * **Yönetici Banka:** Arz talep dengesinin sağlanması ve optimum koşulların oluşması

* Euro tahvillerde başarıyı etkileyen unsurlar:

- İhracın zamanı
- Yatırımcıların elde edebileceği net getiri
- Tahvilin fiyatlaması
- Piyasa ve yatırımcı hareketlerinin doğru analizi
- Tahvilin para birimi

İMKB Tahvil ve Bono Piyasası

- * Çoklu fiyat-sürekli müzayede sistemi
- * Alışlar $\geq$ Satışlar olacak şekilde işlemler yürütülür.
- * Üyelere max alış fiyatı ve min satış fiyatı iletilir.
- * Takasbank nakit ve menkul kıymet takasını menkul kıymet tanımı, valör ve döviz birimi bazında netleştirme yaparak gerçekleştirmekle yükümlüdür.

Euro Tahvil Yatırımcısı

- * Profesyonel, piyasaları takip eden, bilgili
- * Uzun vadeli yatırım planları olan
Kişi ve kurumlardır.
- * Yatırımcı ilişkileri programı kapsamında Institute of International Finance yatırımcılara yol gösterici raporlar yayınlamaktadırlar.

İkincil Piyasalardaki Gelişmeler

- * İkincil piyasalar, daha önce ihraç edilmiş sermaye piyasası araçlarının işlem gördüğü piyasalardır.
- * Küresel finansal kriz ortamlarında ülkelerin tahvil getirilerinde düşüşler gözlenmektedir.
- * İkincil piyasaların varlığı, tahvil sahibi için likiditeyi sağlayan bir araç olması ve birincil piyasaların etkin olarak çalışabilmesi açısından önem arz etmektedir.
- * Tahvillerin getirilerini göz önünde bulundurarak ülkelerin tahvil piyasasını değerlendirmede JP Morgan EMBI+ ve onun alt segmenti kıstas olarak alınmaktadır.